

Sygn. akt VI Gz 240/18

POSTANOWIENIE

Dnia 01 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Zbigniew Krepski (spr.)

Sędziowie : SO Jerzy P. Naworski, SO Małgorzata Bartczak-Sobierajska

po rozpoznaniu w dniu 01 lutego 2019 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy w postępowaniu upadłościowym K. G.

w przedmiocie umorzenia zobowiązań bez ustalania planu spłaty wierzycieli

na skutek zażalenia wierzyciela (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. na postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 09 sierpnia 2018 r., sygn. akt V GUp 95/16

postanawia

oddalić zażalenie

Jerzy P. Naworski Zbigniew Krepski Małgorzata Bartczak-Sobierajska

Sygn. akt VI Gz 240/18

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 09 sierpnia 2018 r., sygn. akt V GUp 95/16, w sprawie upadłościowej dłużnika K. G. Sąd Rejonowy w Toruniu umorzył wszystkie zobowiązania upadłej powstałe przed ogłoszeniem upadłości, poza zobowiązaniami wymienionymi w art. 491²¹ ust. 2 prawa upadłościowego i naprawczego, bez sporządzania planu spłaty wierzycieli (k. 261).

Z ustaleń tego Sądu wynika, że postanowieniem z dnia 14 października 2016 r., sygn. akt V GU 172/15, Sąd Rejonowy w Toruniu ogłosił upadłość dłużnika K. G. – osoby nieprowadzącej działalności gospodarczej, wyznaczył syndyka masy upadłościowej w osobie A. K. oraz wezwał wierzycieli upadłej do zgłaszania wierzytelności. Postanowieniem z dnia 30 września 2017 r. zatwierdzono listę wierzytelności i uzupełniającą listę wierzytelności w postępowaniu upadłościowym K. G., na której zostały uznane wierzytelności pięciu wierzycieli w łącznej kwocie 34.020,90 zł. Natomiast postanowieniem z dnia 12 czerwca 2018 r. sędzia komisarz zatwierdziła II uzupełniającą listę wierzycieli, na której została uznana wierzytelność (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. w łącznej kwocie 32.044,24 zł. Z uwagi na ubogość masy upadłości nie został sporządzony w niniejszym postępowaniu plan podziału masy upadłości.

Sąd ustalił dalej, że upadła ma obecnie 78 lat, jest emerytką i pobiera świadczenie emerytalne wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym w łącznej wysokości 1.653,21 zł co stanowi jej jedyny dochód. Wydatkuje natomiast miesięcznie: z tytułu najmu pokoju mieszkalnego kwotę 550 zł, na zakup lekarstw kwotę 329,34 zł, na zakup karty telefonicznej kwotę 30 zł i kwotę 69 zł na ubezpieczenie. Ponadto kwotę 220 zł z dodatku pielęgnacyjnego upadła przeznacza na pomoc

innej osoby, gdyż ma problemy z poruszaniem się z uwagi na złamanie przekrętowe biodra. Pozostałe środki upadła przeznacza na zakup żywności, odzieży i środków higienicznych. Wedle ustaleń Sądu Rejonowego upadła jest osobą schorowaną po przebytych 9 różnych zabiegach operacyjnych ginekologicznych i kardiologicznych, ma wszczepioną zastawkę serca i stymulator serca. Ponadto upadła choruje na niedoczynność tarczycy, przepuklinę, nadciśnienie tętnicze i cukrzycę

Przechodząc do rozważań prawnych Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 491¹⁶ ust. 1 prawa upadłościowego sąd umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeśli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że nie byłby on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli. Wedle tego Sądu odstąpienie od ustalenia planu spłaty ma charakter wyjątkowy. Celem ustalenia, czy zaistniały takie wyjątkowe okoliczności w stosunku do upadłych, Sąd dokonuje oceny m.in. stanu zdrowia upadłego, jego zdolności do pracy, aktualnej sytuacji osobistej i majątkowej i przyczyn powstania zadłużenia. Decyzja o sporządzeniu planu spłaty lub o umorzeniu zobowiązań wiąże się zatem z uwzględnieniem wszystkich okoliczności konkretnej sprawy.

Dalej Sąd Rejonowy podkreślił, iż w postępowaniu upadłościowym nie chodzi o to, aby upadły nie odczuł zaspokojenia wierzycieli przy ich spłacie, albowiem założenie jest takie, by roszczenia wierzycieli mogły zostać zaspokojone w jak najwyższym stopniu. Pojęcie „jakichkolwiek spłat” dotyczy realnego braku możliwości dokonania chociażby jednej, niewielkiej spłaty na rzecz wierzycieli. O ile więc dłużnik jest w stanie spłacać w ramach planu spłaty chociażby w niewielkim stopniu wierzytelności, które zostały zgłoszone, nie istnieją przesłanki do umorzenia zobowiązań dłużnika bez ustalania takiego planu.

Oceniając sytuację osobistą i majątkową upadłej Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, że nie będzie ona zdolna do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli. Upadła jest osobą w podeszłym wieku i schorowaną bez jakiegokolwiek szansy pozyskania dodatkowych środków finansowych; przy czym oczywistym jest, że nie podejmie jakiegokolwiek zatrudnienia jak też, że nie przysługują jej już dalsze świadczenia emerytalno-rentowe.

Zdaniem Sądu Rejonowego wprowadzie dochód upadłej nie jest drastycznie niski to oceniając obiektywnie umożliwia on jej jedynie zabezpieczenie podstawowych wydatków związanych z kosztami bieżącego życia, a analiza wydatków pozwala uznać, iż nie mają one charakteru zbytkowego. Upadła aktualnie nie jest więc w stanie i najbliższej przyszłości nie będzie w stanie poczynić nawet najdrobniejszych oszczędności mogących pozwolić spłacić część wierzytelności w ramach planu spłaty.

W konsekwencji Sąd Rejonowy stwierdził, że osobista sytuacja upadłej niewątpliwie wskazuje, iż nie będzie zdolna do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli. Jakiegokolwiek dodatkowe obciążenie finansowe, nałożone w tym przypadku przez Sąd w formie planu spłaty wierzycieli spowoduje dalsze pogorszenie się już bardzo trudnej sytuacji finansowej K. G.. W ocenie tego Sądu, ustalenie planu spłaty groziłoby upadłej tym, że wpadłaby w kolejną spiralę długów, które i tak nigdy nie zostałyby spłacone, przy jej możliwościach finansowych. Mając na uwadze względy humanitarne oraz jej aktualną sytuację osobistą, w szczególności zdrowotną, bezprzedmiotowe i bezcelowe jest zatem ustalenie planu spłaty wierzycieli. W rezultacie stosownie do art. 491¹⁶ ust. 1 prawa upadłościowego Sąd Rejonowy w całości umorzył zobowiązania upadłej powstałe przed dniem ogłoszenia upadłości (k.261-263).

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył wierzyciel (...)Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. zaskarżając je w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść rozstrzygnięcia tj. art. 491⁽¹⁶⁾ ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i umorzenie zobowiązań upadłej powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości na skutek błędnego przyjęcia, że sytuacja upadłej jest na tyle trudna, że nie pozwala na dokonywanie spłat na rzecz wierzyciela w ramach ustalonego planu spłaty przez okres 36 miesięcy podczas, gdy upadła osiąga stałe dochody przekraczające wysokość minimum socjalnego co pozwala na realizację planu spłaty ustalonego na maksymalny ustawowy okres.

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i przekazanie do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez ustalenie planu, że upadła K. G. będzie

splacać na rzecz wierzycieli comiesięcznie kwotę 420,00 zł przez okres kolejnych 36 miesięcy począwszy od miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym uprawomocni się postanowienie o ustaleniu plany spłaty zobowiązań, uiszczając w miesięcznych ratach na rzecz każdego wierzyciela kwotę proporcjonalnie do udziału wierzytelności danego wierzyciela w ogólnej sumie wierzytelności.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący szerzej omówił zarzuty podniesione w petitum zażalenia. Podkreślił m.in., że zaskarżone postanowienie skutkuje niezaspokojeniem roszczeń wierzycieli w sytuacji, gdy upadła może wykonywać plan spłaty wierzycieli. Jego zdaniem możliwości upadłej w zakresie utrzymania się oraz zaspokajania potrzeb gospodarstwa domowego plasują się powyżej minimum socjalnego wynoszącego 1.132,21 zł według wyliczenia Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych z grudnia 2017 r.; przy dochodach z emerytury w kwocie 1.653,21 zł daje to kwotę 521 zł, którą upadła mogłaby przeznaczyć na realizację planu spłaty (k.280-282).

Upadła nie udzieliła odpowiedzi na zażalenie wierzyciela.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wierzyciela (...)Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne i rozważania w zakresie oceny materiału dowodowego oraz podstawy prawnej rozstrzygnięcia, przyjmując je za podstawę także własnego rozstrzygnięcia i odwołuje się do nich bez potrzeby ich powtarzania.

W petitum zażaleniu skarżący wprawdzie wprost nie zarzucił naruszenia prawa procesowego; jednakże uczynił to w uzasadnieniu kwestionując ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy będące podstawą niewłaściwego, jego zdaniem, zastosowania art. 491¹⁶ ust.1 prawa upadłościowego i naprawczego.

Należy w tym miejscu podkreślić, że kontrola instancyjna zarzucanego w zażaleniu naruszenia przepisu prawa materialnego może być dokonana jedynie w kontekście prawidłowo poczynionych ustaleń faktycznych; stąd w pierwszej kolejności należało rozważyć zarzuty błędnych ustaleń faktycznych.

W ocen Sądu Okręgowego zawarta w uzasadnieniu zażalenia argumentacja stanowi w istocie polemikę z ustaleniami Sądu upadłościowego w zakresie oceny sytuacji materialnej i osobistej upadłej. Sąd Rejonowy wyraził określone oceny, które - choć skarżący wyraża odmienne przekonanie - nie pozostają w sprzeczności z zasadami logiki, rozumowania czy doświadczenia życiowego, nie wykazują błędów natury faktycznej. Sąd Rejonowy jako sąd upadłościowy szeroko i szczegółowo ustalił sytuację osobistą i rodzinną upadłej, w tym stan jej zdrowia, a także jej sytuację majątkową dokonując analizy dochodów upadłej z jej wydatkami nie znajdując, aby te wydatki były zbyt wysokie. Stąd też Sąd okręgowy, jako sąd odwoławczy, przyjmuje dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne za podstawę własnych ustaleń.

W szczególności, wbrew zarzutom zażalenia, Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, mając na uwadze podeszły wiek upadłej i stan jej zdrowia, a także wysokość osiąganego przez upadłą dochodu oraz strukturę i wysokość comiesięcznie ponoszonych przez nią wydatków, że upadła nie będzie zdolna do jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli. Uszło uwadze wierzyciela, iż poza wydatkami z tytułu najmu pokoju mieszkalnego w kwocie 550 zł, wydatkami na zakup lekarstw w kwocie 329,34 zł, na zakup karty telefonicznej kwotę 30 zł i na ubezpieczenie w kwocie 69 zł na ubezpieczenie oraz na pomoc innej osoby w kwocie 220 zł, upadła ponosi też wydatki na zakup żywności w kwocie 350 zł, odzieży w kwocie 250 zł i środków higienicznych w kwocie 155 zł. Łącznie więc upadła wydatkuje w całości środki pochodzące z otrzymywanej emerytury. Nie ma zatem racji skarżący, że upadła może wykonywać plan spłaty wierzycieli.

Przechodząc do oceny zarzutu naruszenia prawa materialnego tj. art. 491¹⁶ ust. 1 prawa upadłościowego podkreślić należy, iż celem wprowadzenia instytucji upadłości konsumenckiej było stworzenie mechanizmów prawnych, które w

pewnych wypadkach umożliwią oddłużenie tym osobom fizycznym, które są zadłużone w stopniu uniemożliwiającym im samodzielną spłatę długów. Zatem podstawowym celem ustawy było usunięcie dotychczasowych barier w dostępie do postępowania upadłościowego osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, tak aby ograniczyć wykluczenie społeczne i mechanizm dziedziczenia bezradności przez następne pokolenia, umożliwienie reintegracji dłużników w legalnym obrocie gospodarczym, a w dłuższej perspektywie umożliwienie dłużnikom korzystania z usług instytucji finansowych.

Jak wynika z art. 491¹⁴ ust. 1 i art. 491¹⁵ ust. 4 prawa upadłościowego, po wykonaniu ostatecznego planu podziału, a gdy z uwagi na brak majątku upadłego plan podziału nie został sporządzony - po zatwierdzeniu listy wierzytelności, i po wysłuchaniu upadłego, syndyka i wierzycieli, sąd ustala plan spłaty wierzycieli albo w przypadkach, o których mowa w art. 491¹⁶, umarza zobowiązania upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli. Ustalając plan spłaty wierzycieli, sąd bierze pod uwagę możliwości zarobkowe upadłego, konieczność utrzymania upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, w tym ich potrzeby mieszkaniowe, wysokość niezaspokojonych wierzytelności i realność ich zaspokojenia w przyszłości. Nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego, iż umorzenie postępowania upadłościowego bez ustalania planu spłaty wierzycieli po myśli art. 491¹⁶ ust. 1 prawa upadłościowego jest instytucją wyjątkową, mogącą znaleźć zastosowanie tylko w sytuacji gdy osobista i majątkowa sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że nie byłby on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli. W realiach niniejszej sprawy Sąd Rejonowy prawidłowo ustalając sytuację osobistą i majątkową upadłej doszedł do trafnego wniosku, że upadła K. G. nie będzie zdolna do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli. Co więcej, trafnie sąd ten wskazał, że w świetle ustaleń faktycznych upadła nie jest w stanie poczynić żadnych oszczędności jak też brak jest podstaw do stwierdzenia, że sytuacja upadłej, tak osobista jak majątkowa i majątkowa, ulegnie zmianie w dającej się określić przyszłości, co uzasadniałoby konieczność ustalenia planu spłaty wierzycieli.

W tej sytuacji zarzuty skarżącego wierzyciela naruszenia art. 491¹⁶ ust.1 prawa upadłościowego uznać należało za chybiony.

W konsekwencji zażalenie wierzyciela jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu stosownie do art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 k.p.c. i art. 229 prawa upadłościowego i naprawczego.

Jerzy P. Naworski Zbigniew Krepski Małgorzata Bartczak-Sobierajska

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

T.,(...)